Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi liikennevakuutuslain ja eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon annetun lain 3 §:n muuttamisesta sekä liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain 14 §:n kumoamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esitys sisältää ehdotukset liikennevakuutuslain, eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon annetun lain sekä liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain sopeuttamiseksi Euroopan yhteisöjen (EY) liikennevakuutusdirektiiveihin sekä eräiksi liikennevakuutuslain muiksi muutoksiksi.

Suomalainen liikennevakuutus ulotetaan olemaan voimassa myös muualla Euroopan talousalueella (ETA).

Korvaus määrätään joko Suomen liikennevakuutuslain mukaan tai vahingon sattumismaan lainsäädännön mukaan siitä riippuen, mikä korvausjärjestelmä on vahingonkärsineelle edullisempi.

Liikennevakuutuksen harjoittamisoikeutta laajennetaan siten, että toimilupa voidaan kotimaisten vakuutusyhtiöiden ohella antaa myös ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa olevalle edustustolle. Jos sellainen ulkomainen vakuutusyhtiö, jonka kotimaa on Euroopan talousalueen jäsenvaltio, harjoittaa ulkomaisesta toimipaikasta käsin Suomessa liikennevakuutusta, yhtiön on nimettävä tänne erityinen korvausasiamies.

Kaikkien liikennevakuutustoimintaa Suomessa harjoittavien vakuutusyhtiöiden tulee kuulua liikennevakuutuskeskukseen (nykyiseen liikennevakuutusyhdistykseen), joka myös toimisi direktiivien edellyttämänä kansallisena toimistona ja kansallisena takuurahastona. Liikennevakuutuskeskuksen toiminnasta aiheutuvat kustannukset peritään kaikilta liikennevakuutusta Suomessa harjoittavilta vakuutusyhtiöiltä.

Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen liittymättöminä muutoksina ehdotetaan omaisuusvahingoista suoritettavan korvauksen enimmäismäärää korotettavaksi kahteenkymmeneen miljoonaan markkaan. Korvaus kivusta ja särystä maksettaisiin tuottamuksesta riippumatta. Moottoriajoneuvon omistaja olisi velvollinen suorittamaan hyvikkeen eli korotetun vakuutusmaksun, jos hän on vastoin liikennevakuutusyhtiölle tekemäänsä ilmoitusta käyttänyt ajoneuvoa liikenteessä seisonta-aikana.

Esitys osaltaan liittyy tämän esityksen kanssa samanaikaisesti annettavaan esitykseen laiksi vakuutuspalvelujen vapaasta tarjonnasta.

Tarkoituksena on, että ehdotetut lait tulevat voimaan samanaikaisesti ETA-sopimuksen kanssa. Voimaantulon tarkemmasta ajankohdasta säädetään asetuksella.

321607Y

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
YLEISPERUSTELUT	3
1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys	3
1.1. Tavoitteet	3
1.2. Keinot	4
2. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu	4
2.1. Nykyinen tilanne	4
2.2. Asian valmistelu	5
2.3. Lausunnonantajat	5
3. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset	5
4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	6
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	6
1. Lakiehdotusten perustelut	6
1.1. Liikennevakuutuslaki	6
1.2. Laki eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon	10
1.3. Laki liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta	11
2. Voimaantulo	11
LAKITEKSTIT	11
1. Laki liikennevakuutuslain muuttamisesta	11
2. Laki eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon annetun lain 3 §:n muuttamisesta	15
3. Laki liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain 14 §:n kumoamisesta	16
LIITE	17
Rinnakkaistekstit	17
1. Laki liikennevakuutuslain muuttamisesta	17
2. Laki eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon annetun lain 3 §:n muuttamisesta	25

YLEISPERUSTELUT

1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys

1.1. Tavoitteet

Euroopan yhteisöjen (EY) jäsenvaltioissa on liikennevakuutussuoja osittain harmonisoitu liikennevakuutusdirektiiveihin perustuen. Direktiivien tarkoituksena on vapauttaa myös liikennevakuutuspalvelujen tarjonta EY:n alueella. Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (ETA-sopimus) seurauksena nämä direktiivit tulevat sovellettaviksi myös Suomessa. Tämän esityksen tavoitteena on sopeuttaa Suomen liikennevakuutuslainsäädäntö EY:n liikennevakuutusdirektiiveihin.

Liikennevakuutusdirektiivejä on annettu neljä kappaletta, näistä ensimmäinen annettiin vuonna 1972 (72/166/ETY) ja toinen annettiin vuonna 1983 (84/5/ETY). Direktiiveissä on säädetty vastuu- ja takuusuhteista sekä liikennevakuutustodistuksen rajatarkastusten lopettamisesta.

Yhteisömaat ovat 1950-luvulta lähtien kuuluneet Green Card eli niin sanottuun vihreä kortti-järjestelmään. Se perustuu vastavuoroisiin sopimuksiin, joiden mukaan moottoriajoneuvolle sen kotimaassa annettu liikennevakuutus antaa vastavuoroisesti kohtelun vakuutettuna myös toisessa sopimusmaassa. Sopimuksen lähtökohtana on vakuutusyhtiön antama kansainvälinen liikennevakuutustodistus eli vihreä kortti, jonka esittäminen on maiden raja-asemilla pakollista, jollei maiden kesken ole toisin sovittu.

Vuonna 1973 solmittiin silloisten yhteisömaiden ja muun muassa Pohjoismaiden kesken sopimus ensimmäisen liikennevakuutusdirektiivin sisällön laajentamiseksi koskemaan maiden välistä liikennettä. Sopimus ulottaa edellä selostetun vastuu- ja takuujärjestelmän sopijamaihin. Vakuutuksenottajan liikennevakuutus vapauttaa erillisen liikennevakuutuksen ostamisesta koko EY:n alueella. Sopijamaissa on lopetettu liikennevakuutusten rajatarkastukset. Ajoneuvon rekisteritunnus toimii liikennevakuutustodistuksena. Vahinkojen korvaustoiminnasta siihen liittyvine vahingonkorvausten takautumisvaateiden hoitamisineen huolehtii kaikissa sopimusmaissa liikennevakuutusyhtiöiden ylläpitämä kansallinen toimisto. Tänä toimistona on Suomessa liikennevakuutuslaissa (279/59) tarkoitettu liikennevakuutusyhdistys.

Toisella liikennevakuutusdirektiivillä selvennettiin ensimmäistä direktiiviä, ankaroitettiin kansallisten toimistojen vastuuta ja yksinkertaistettiin todistusmenettelyä. Lisäksi jäsenmaat velvoitettiin niin sanottujen kansallisten takuurahastojen perustamiseen ja ylläpitämiseen, tehtävänään alueellaan tapahtuvien tuntemattomien tai vakuuttamattomien moottoriajoneuvojen henkilövahinkojen korvaaminen.

Vuonna 1990 annetussa kolmannessa liikennevakuutusdirektiivissä (90/232/ETY) säädetään liikennevakuutuksen voimassaolosta yhdellä vakuutusmaksulla koko yhteisön alueella. Vakuutuksen tulee taata kaikissa jäsenvaltioissa niiden lainsäädännön edellyttämä vakuutusturva tai sen jäsenvaltion edellyttämä vakuutusturva, jossa ajoneuvolla on pysyvä kotipaikka, jos tämä vakuutusturva on parempi.

Vuonna 1990 annetulla niin sanotulla neljännellä liikennevakuutusdirektiivillä (90/618/ETY) vahinkovakuutuspalvelujen yli rajojen tapahtuva vapaa tarjonta ulotettiin koskemaan myös liikennevakuutusta. Siten johonkin EY-maahan perustettu vakuutusyhtiö voi tarjota vakuutuspalveluja muissa EY-maissa suoraan kotimaastaan taikka johonkin toiseen EY-maahan perustamastaan toimipaikasta. Liikennevakuutuspalvelujen vapaan tarjonnan aloittamiseen tarvitaan niin sanotuissa massariskeissä riskin sijaintimaan (toimintamaan) viranomaisten lupa. Suurten riskien vakuuttamiseen ei tarvita toimintamaan antamaa lupaa, mutta ennen toiminnan aloittamista vakuutusyhtiön on tehtävä ilmoitus kotimaansa ja toimintamaan valvontaviranomaisille. Jos toimintaa harjoitetaan muussa kuin yhtiön kotimaassa olevasta toimipaikasta, ilmoitus on tehtävä myös toimipaikan sijaintimaan valvontaviranomaisille. Kuitenkin myös suurten riskien osalta toimintamaa voi säätää, että vastuuvelan laskeminen ja kattaminen määräytyvät sen antamien säännöksien mukaan. Ulkomaisella yhtiöllä on velvollisuus osallistua toimintamaan kansallisen toimiston ja takuurahaston kustannuksiin. Yhtiön tulee asettaa toimintamaahan asiamies korvaustoimen hoitoa varten.

EY-maissa moottoriajoneuvon kuljettajan, omistajan tai haltijan henkilövahinkoja ei korvata tämän ajoneuvon liikennevakuutuksesta. Tämän vuoksi kyseistä korvaussuojaa ei tässä

esityksessä ehdoteta ulotettavaksi Suomen liikennevakuutuksen perusteella moottoriajoneuvoihin, joilla on muualla kuin Suomessa pysyvä kotipaikka.

Esitykseen sisältyy myös eräitä muutosehdotuksia, jotka on katsottu tarkoituksenmukaiseksi antaa yhdessä ETA-sopimuksen täytäntöönpanoa koskevan hallituksen esityksen yhteydessä. Liikennevakuutusyhdistyksen nimi on ehdotuksessa muutettu liikennevakuutuskeskukseksi. Omaisuusvahinkokorvausten enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi vastaamaan yleiseurooppalaista tasoa. Korvausta kivusta ja särystä ehdotetaan niinikään muutettavaksi siten, että korvauksen saaminen ei enää edellytä tuottamusta. Moottoriajoneuvon omistaja olisi velvollinen suorittamaan hyvikkeen eli korotetun vakuutusmaksun, jos hän on vastoin liikennevakuutusyhtiölle tekemäänsä ilmoitusta käyttänyt ajoneuvoa liikenteessä seisonta-aikana.

1.2. Keinot

Ensimmäisen ja toisen liikennevakuutusdirektiivin oleellinen sisältö on toteutettu Suomessa vuonna 1973 tehdyllä silloisten yhteisömaiden ja muun muassa Pohjoismaiden keskeisellä sopimuksella. Näiltä osin ei Suomen liikennevakuutuslain muuttaminen ole tarpeen.

Kolmannen liikennevakuutusdirektiivin johdosta liikennevakuutuslakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että liikennevakuutus on voimassa kaikkien ETA:n jäsenvaltioiden alueella yhdellä vakuutusmaksulla. Lisäksi lakiin sisällytettäisiin säännös paremman vakuutusturvan periaatteesta eli korvaus maksettaisiin vakuutuksenantajan kotimaan tai vahingon tapahtumamaan korvaussäännösten mukaan, riippuen siitä, mikä näistä johtaisi parempaan korvaukseen.

Niin sanotussa neljännessä liikennevakuutusdirektiivissä toteutettu liikennevakuutuspalvelujen tarjonnan vapaus aiheuttaa liikennevakuutuslain eräiden säännösten muuttamistarpeen. Tämän vuoksi lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi säännökset ulkomaisten yhtiöiden osallistumisesta täällä kansallisen toimiston ja takuurahaston kustannuksiin. Kansallisena toimistona ja takuurahastona Suomessa toimii ehdotuksen mukaan kuten nytkin liikennevakuutuskeskus. Ehdotus sisältää myös korvausasioita käsittelevää edustajaa (korvausasiamiestä) koskevat säännökset. Valvovan viranomaisen eli sosiaali- ja terveysministeriön sekä liikennevakuutuskeskuksen tehtäviä ehdotetaan direktiivien johdosta täsmennettäviksi.

2. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

2.1. Nykyinen tilanne

Liikennevakuutuslain 1 §:n mukaan moottoriajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutunut liikennevahinko korvataan ajoneuvoa varten annetusta liikennevakuutuksesta. Liikennevakuutus on pakollinen. Ajoneuvon omistaja ja pysyvä haltija on velvollinen ottamaan ajoneuvolle liikennevakuutuksen. Ainoastaan valtio on vapaa vakuuttamisvelvollisuudesta. Myös maahan tilapäisesti tuotu moottoriajoneuvo on täällä vakuutettava, jollei Suomea velvoittavasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu.

Mikäli moottoriajoneuvon omistaja laiminlyö liikennevakuutuksen ottamisen, on hän velvollinen maksamaan liikennevakuutusyhdistykselle tämän erikseen määräämän hyvikkeen. Korvausta haetaan yleensä vahingon aiheuttaneen ajoneuvon liikennevakuutusyhtiöltä. Valtion omistamien ajoneuvojen aiheuttamista vahingoista vastaa valtiokonttori. Tuntemattomaksi jääneen tai vakuuttamattoman ajoneuvon aiheuttamasta vahingosta vastaa liikennevakuutusyhdistys. Yhdistys hoitaa myös vastavuoroisten sopimusten perusteella ulkomaisen ajoneuvon täällä aiheuttaman liikennevahingon selvittelyn ja korvausten maksamisen Suomen lainsäädännön mukaan ja perii sitten maksamansa korvauksen takaisin vahingon aiheuttaneen moottoriajoneuvon vakuuttaneelta vakuutusyhtiöltä.

Suomessa annettu liikennevakuutus on voimassa vain Suomessa. Sopimuksin on kuitenkin vihreä kortti- järjestelmän yhteydessä järjestetty Suomessa vakuutetulle vastavuoroinen kohtelu kolmessakymmenessä Euroopan, Lähidän ja Pohjois-Afrikan maassa. Liikennevakuutusyhdistys on lisäksi tehnyt sopimuksen Norjan, Ruotsin ja Tanskan vastaavien yhdistysten kanssa siitä, että Suomessa myönnetyn liikennevakuutuksen perusteella annetaan näissä maissa täydellinen vastavuoroisuuskohtelu. Niissä maissa, jotka eivät kuulu vihreä korttijärjestelmään, on otettava kyseisen maan lain-

säädännön mukainen liikennevakuutus, jos sellainen moottoriajoneuvolle vaaditaan.

Ulkomailla sattuneissa liikennevahingoissa korvaukset määrätään yleensä vahingon sattumismaan lainsäädännön mukaisesti.

Liikennevakuutuslain mukainen korvausjärjestelmä perustuu ankaran eli objektiivisen vastuun periaatteelle. Korvausvelvollisuus syntyy siten, vaikka kukaan ei henkilökohtaisesti ole korvausvelvollinen vahingosta.

Liikennevakuutuskorvaus määräytyy vahingonkorvauslain (412/74) säännöksiä noudattaen. Korvausta kivusta ja särystä ei kuitenkaan anneta, ellei ajoneuvon omistaja, kuljettaja tai matkustaja ole tahallisesti tai tuottamuksellaan aiheuttanut vahinkoa, eikä myöskään, jos vamma on ollut vähäinen.

Liikennevakuutuslaissa on säädetty 1 813 000 markan enimmäisraja yhdestä liikennevahingosta tai välittömästi toinen toiseensa liittyvästä useammasta liikennevahingosta korvattaville omaisuusvahingoille. Sen sijaan henkilövahingot korvataan täysimääräisinä vahingon suuruudesta riippumatta.

Liikennevakuutusta saa Suomessa harjoittaa ainoastaan siihen toimiluvan saanut kotimainen vakuutusyhtiö. Toimiluvan myöntämisen osalta valtioneuvostolla on vapaa harkintavalta eli se voi ottaa huomioon myös markkinoiden taloudellisen tarpeen, yleisen edun ja muut erityiset syyt. Kaikkien liikennevakuutusta harjoittavien vakuutusyhtiöiden tulee kuulua liikennevakuutusyhdistykseen, joka muun muassa tekee tilasto- ja maksututkimuksia, antaa lausuntoja liikennevahinkokysymyksistä ja huolehtii korvaustoimen yhdenmukaisuudesta. Yhdistys vastaa myös vakuuttamattomien tai tuntemattomien moottoriajoneuvojen aiheuttamista liikennevahingoista.

Liikennevakuutusmaksujen perusteet vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö. Niinikään ministeriö valvoo, että liikennevakuutuksen ehdot ovat lainmukaiset.

Henkilövahingon johdosta maksetut jatkuvat liikennevakuutuskorvaukset on sidottu työntekijäin eläkelaissa (395/61) säädettyyn työeläkeindeksiin. Indeksikorotukset rahoitetaan asianomaisen vuoden liikennevakuutusmaksusta. Liikennevakuutusmaksuun on sisällytetty tarpeellinen erä korotusten maksamista varten sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti. Ministeriö myös määrää, miten indeksikorotusten rahoittamiseen tarvittava vakuutusmaksujen osa jaetaan vakuutusyhtiöiden ja liikennevakuutusyhdistyksen kesken.

Myös liikennevakuutuslain perusteella maksettavan kuntoutuksen korvaamisesta vakuutusyhtiöille ja liikennevakuutusyhdistykselle vuosittain aiheutuvat menot peritään asianomaisen vuoden liikennevakuutusmaksuissa.

2.2. Asian valmistelu

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 7 päivänä tammikuuta 1991 työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää, mitä muutoksia on tehtävä liikennevakuutusta koskevaan lainsäädäntöön, mikäli Euroopan talousalueeseen tähtäävän sopimuksen nojalla Suomen on sopeutettava lainsäädäntönsä EY:n lainsäädäntöön.

Työryhmän tuli tarkoituksenmukaisella tavalla pitää yhteyttä liikennevakuutusta käsitteleviin ETA-valmistelu- ja neuvotteluelimiin. Työryhmän tuli laatia lainsäädännöllä toteutettavat ehdotuksensa hallituksen esityksen muotoon (1991:18).

2.3. Lausunnonantajat

Liikennevakuutuksen ETA-työryhmän muistiosta pyydettiin lausunto kauppa- ja teollisuusministeriöltä, oikeusministeriöltä, ulkoasiainministeriöltä, Keskuskauppakamarilta, kuluttajaasiamieheltä, Kuluttajien Vakuutustoimistolta, liikennevakuutusyhdistykseltä sekä Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitolta. Näiden lausuntojen perusteella työryhmän ehdotukseen tehtiin eräitä tarkistuksia.

3. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset

Esityksessä ei ehdoteta uusia viranomaisia eikä toimielimiä. Liikennevakuutustoiminnan kansainvälistyminen, erityisesti vakuutuspalvelujen tarjonnan vapauteen liittyvät valvontatehtävät lisäävät yhteydenpitotarvetta EY- ja EFTAmaiden vakuutustarkastusviranomaisiin, mikä lisää jonkin verran valtion kustannuksia. Toisaalta vakuutustarkastuksesta valtiolle aiheutuvat kustannukset peritään erityislain nojalla vakuutuslaitoksilta vakuutustarkastusmaksuina. Vakuutusten ja korvausten hoitoon

liittyvän kansainvälisen yhteistyön hoitaa esityksen mukaan liikennevakuutuskeskus. Keskuksen kustannukset peritään pääosin liikennevakuutusmaksujen kautta, joten ne eivät aiheuta valtiolle kustannuksia.

Liikennevakuutusmaksuihin ei esityksellä ole merkittävää vaikutusta. Arvion mukaan maksuja jouduttaisiin korottamaan noin yhdellä prosentilla.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esitys liittyy osaltaan hallituksen esitykseen laiksi vakuutuspalvelujen vapaasta tarjonnasta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Liikennevakuutuslaki

1 §. Pykälän 2 momentissa rajataan EY-maiden lainsäädännön tavoin liikennevakuutuksen korvauspiirin ulkopuolelle omistajan ja kuljettajan henkilövahingot sellaisten ajoneuvojen osalta, joiden pysyvä kotipaikka on muualla kuin Suomessa. Säännöstä sovelletaan myös ajoneuvon haltijaan, joka liikennevakuutuslain 3 a §:n nojalla rinnastetaan ajoneuvon omistajaan.

Kolmannen liikennevakuutusdirektiivin 2 artiklan mukaan kaikkien jäsenmaiden liikennevakuutusten tulee kattaa yhden vakuutusmaksun perusteella koko EY:n alue ja vakuutusten tulee lisäksi taata yhtä vakuutusmaksua vastaan kaikissa jäsenvaltioissa niiden lainsäädännön edellyttämä vakuutusturva tai sen jäsenvaltion edellyttämä vakuutusturva, jossa ajoneuvolla on pysyvä kotipaikka, jos tämä vakuutusturva on parempi (paremman vakuutusturvan periaate).

Näiden periaatteiden mukaisesti on kyseessä olevan pykälän 3 momentissa laajennettu suomalaisen liikennevakuutuksen voimassaoloalue kattamaan ETA:n kaikki jäsenvaltiot. Korvaus määrätään joko Suomen liikennevakuutuslain mukaan tai vahingon sattumismaan lainsäädännön mukaan siitä riippuen, minkä maan korvausjärjestelmän vahingonkärsinyt katsoo itselleen edullisimmaksi. Kun verrataan eri maiden korvausjärjestelmien edullisuutta toisiinsa nähden, on huomio kiinnitettävä järjestelmiin kokonaisuudessaan eikä yksittäisiin korvauslajeihin.

Suomalainen liikennevakuutus on 3 momentin mukaan voimassa tietyin edellytyksin myös ETA:aan kuulumattomalla alueella, koska talousalue ei kata kaikkia Euroopan maita. Tällaisella alueella sattunut liikennevahinko korvataan tällöin liikennevakuutuslain mukaan, jos ajoneuvo on ollut välittömällä läpikulkumatkalla ETA:n jäsenvaltiosta toiseen.

Pykälän 4 momenttiin on kirjoitettu paremman vakuutusturvan periaate niiden liikennevahinkojen osalta, jotka Suomessa on aiheuttanut toisen ETA-maan ajoneuvo. Korvaus voidaan siis määrätä myös kysymyksessä olevan ETA-maan lainsäädännön mukaan, jos sen antama korvaussuoja on Suomen lainsäädäntöä parempi.

Pykälän 5 momentissa varataan mahdollisuus asetuksella laajentaa liikennevakuutuslain soveltamisalaa ETA:n ulkopuolelle esimerkiksi silloin, kun se seuraa Suomen ja vieraan valtion välisestä vastavuoroisesta sopimuksesta.

2 §. Voimassa olevan lain 2 §:ssä säädetään siitä, milloin moottoriajoneuvo ei ole tässä laissa tarkoitetussa liikenteessä. Yleensä on kysymys tilanteista, jolloin ajoneuvoa käytetään tai säilytetään tavanomaisesta liikenteestä poiketen. Nykyisen pykälän 1 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa korvauksen suorittaminen liikennevakuutuksesta riippuu kuitenkin siitä, kehen vahinko on kohdistunut. Jos nimittäin moottoriajoneuvo on kuormauksen, kuorman purkamisen tai muun työsuorituksen kestäessä liikkumattomana ja vahinko on kohdistunut ajoneuvon omistajaan, kuljettajaan tai muuhun henkilöön, joka suorittaa tässä tarkoitettua työtä, korvausta ei makseta. Jos taas vahinko on kohdistunut sivulliseen, vahingonkärsineellä on oikeus saada liikennevakuutuslain mukainen korvaus.

Ehdotuksen mukaan kuormauksen, kuorman purkamisen tai muun työsuorituksen kestäessä sattuneista henkilövahingoista säädettäisiin lain 5 §:ssä kuten muistakin vahingon kohdistumisen perusteella määräytyvistä korvausoikeuden rajoituksista. Tämän vuoksi 2 §:n 1 kohta ehdotetaan kumottavaksi.

5 §. Pykälässä säädettäisiin niistä tilanteista, jolloin korvausta ei makseta liikennevakuutuksesta sen vuoksi, että vahinko on kohdistunut tiettyyn henkilöön tai tietynlaiseen omaisuuteen. Pykälään ehdotetut muutokset eivät johdu EY-lainsäädännöstä.

Pykälän 1 kohta on asiallisesti sama kuin voimassa olevan lain 2 §:n 1 kohta.

Moottoriajoneuvon kuormauksen, kuorman purkamisen taikka muun työsuorituksen kestäessä sattuneet omaisuusvahingot voidaan nykyisen lain mukaan korvata liikennevakuutuksesta. Esityksessä ehdotetaan, että näissä tilanteissa toimintaan osallistuneiden moottoriajoneuvojen toisilleen aiheuttamat vahingot samoin kuin tässä toiminnassa sen kohteelle olevalle omaisuudelle aiheutuneet vahingot rajattaisiin liikennevakuutuksen korvauspiirin ulkopuolelle. Nämä vahingot eivät nimittäin aiheudu ajoneuvon tavanomaisesta liikenteeseen käyttämisestä vaan työhön kuuluvasta ja työn luonteesta johtuvasta toimenpiteestä. Pykälän 2 kohtaan ei sisälly 1 kohdassa mainittua liikkumattomuusrajoitusta. Omaisuusvahinkoja sattuu lainkohdassa tarkoitetuissa tilanteissa sekä moottoriajoneuvon ollessa pysähtyneenä, esimerkiksi käytettäessä nosturia, että ajoneuvon ollessa liikkeessä, esimerkiksi lastattaessa haarukkatrukilla tavaraa. Molemmissa tapauksissa toiminta poikkeaa siinä määrin tavanomaisesta ajoneuvon käyttämisestä liikenteeseen, ettei lainkohdassa tarkoitettujen omaisuusvahinkojen korvaamista liikennevakuutuksesta voida pitää tarkoituksenmukaisena. Lisäksi tällaisten varsin usein sattuvien vahinkojen selvittely olisi hankalaa, jos oikeus korvaukseen riippuisi siitä, oliko ajoneuvo vahingon sattuessa liikkumatta vai ei.

Pykälän 3 kohdan säännös vastaa 5 §:n nykyistä 2 momenttia. Pykälän 4 kohta on puolestaan samansisältöinen kuin voimassa olevan lain 5 §:n 1 momentti.

6 §. Lain 6 §:ään sisältyvät säännökset siitä, miten liikennevahingon korvaus määrätään. Korvauksen saaminen kivusta ja särystä edellyttää nykyisen 6 §:n 1 momentin mukaan, että ajoneuvon omistaja, kuljettaja tai matkustaja on tahallisesti tai tuottamuksellaan aiheuttanut vahingon. Tämä vaatimus ehdotetaan poistettavaksi. Näin ollen korvaus kivusta ja särystä maksettaisiin tuottamuksesta riippumatta, jolloin tämä korvaus olisi samassa asemassa muiden liikennevakuutuksen henkilövahinkokorvausten kanssa. Muissakaan korvausjärjestelmissä, jotka perustuvat objektiiviseen vastuuseen, ei ole asetettu tuottamusedellytystä korvauksen suorittamiseksi kivusta ja särystä. Muutos helpottaisi myös korvauskäsittelyä, kun kaikki henkilövahinkokorvaukset voitaisiin yhteenajotapauksissakin yleensä selvittää oman ajoneuvon liikennevakuutusyhtiössä. Nykyisin tutkitaan kivun ja säryn korvaamisen edellytykset siinä vakuutusyhtiössä, jossa vastapuolen moottoriajoneuvo on vakuutettu.

9 §. Omaisuuteen kohdistuneesta yhdestä liikennevahingosta tai välittömästi toinen toiseensa liittyvästä useammasta liikennevahingosta suoritettavan korvauksen enimmäismäärä on voimassa olevan lain 9 §:n 1 momentissa rajoitettu 1 813 000 markkaan. Tämä enimmäismäärä on ollut voimassa 1 päivästä toukokuuta 1982 alkaen. Kustannustaso on tämän jälkeen noussut esimerkiksi elinkustannusindeksillä mitaten yli 60 prosenttia. Vakuutusmatemaattisten arvioiden mukaan sellainen omaisuusvahinko, jonka korvausmeno ylittää 2 miljoonaa markkaa, sattuu kerran 11 vuodessa. Vaikka tällaisen liikennevahingon sattumistodennäköisyys on pieni, on sekä vahingonkärsineen että myös vahingonaiheuttajan kannalta tärkeää, että liikennevakuutuksen korvausjärjestelmä antaa kaikissa todennäköisissä tapauksissa riittävän vakuutusturvan. Kun lisäksi liikennevahingon seurauksena saattaa aiheutua huomattaviakin menetyksiä, esimerkiksi ympäristön pilaantumista, tulisi omaisuusvahingosta suoritettavan korvauksen enimmäismäärää tuntuvasti korottaa. Tämän vuoksi ehdotetaan liikennevakuutuslain 9 §:n 1 momenttia muutettavaksi siten, että säännöksessä tarkoitettu enimmäismäärä korotettaisiin 20 miljoonaksi markaksi. Ehdotettu uusi enimmäisraja vastaa myös paremmin muissa Euroopan maissa voimassa olevia omaisuusvahinkokorvausten enimmäisrajoja. EY-lainsäädäntö ei edellytä vähimmäisrajan nostamista. Toisen liikennevakuutusdirektiivin 1 artikla säätää ainoastaan sen, että omaisuusvahinkoja koskevan vastuurajan tulee jäsenvaltioissa olla vähintään 100 000 ecua (noin 600 000 markkaa).

Jos myöhemmin ilmenee tarvetta uuden

enimmäisrajan nostamiseksi hintatason muutoksen seurauksena, voidaan se pykälään lisätyn uuden 3 momentin mukaan tehdä liikennevakuutuslakia muuttamatta antamalla korotusta koskeva asetus.

10 §. Pykälässä on liikennevakuutusyhdistyksen nimi muutettu liikennevakuutuskeskukseksi. Pykälän asiasisältöön ei ole tehty muutoksia.

11 §. Liikennevakuutuslain mukaisesta korvauskanteesta ja kanteen oikeuspaikasta säädetään lain 11 §:ssä. Pykälän 1 momentin mukaan laillinen tuomioistuin on sen paikkakunnan yleinen alioikeus, jossa vahinko on sattunut tai jossa asianomaisella vakuutusyhtiöllä on kotipaikka.

Näin ollen korvauskannetta ei voida nostaa vahingonkärsineen kotipaikan tuomioistuimessa, jollei kysymys ole samalla vahinkopaikan tai vakuutusyhtiön kotipaikan tuomioistuimesta.

Esimerkiksi kuluttaja voi nostaa kuluttajansuojalaissa (38/78) tarkoitetun kanteen oman kotipaikkansa tuomioistuimessa.

Vahingonkärsineen kannalta olisi kohtuullista, että hänellä olisi oikeus nostaa myös liikennevakuutuslain mukainen korvauskanne oman kotipaikkansa tuomioistuimessa. Esityksessä ehdotetaan, että liikennevakuutuslain 11 §:ään tehtäisiin tätä koskeva muutos.

Mikäli ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö harjoittaa Suomessa liikennevakuutustoimintaa Suomessa olevan edustuston kautta, voidaa kanne nostaa myös edustuston sijaintipaikan alioikeudessa. Jos taas ulkomaisen yhtiön Suomessa harjoittama liikennevakuutustoiminta tapahtuu ulkomaisesta toimipaikasta käsin, voidaan kanne nostaa 2 momentin mukaan myös yhtiön täällä toimivan korvausasiamiehen koti- tai toimipaikan tuomioistuimessa.

15 §. Kun ETA-sopimuksen seurauksena liikennevakuutusta voivat Suomessa harjoittaa kotimaisten vakuutusyhtiöiden ohella ulkomaiset vakuutusyhtiöt täällä olevan edustuston kautta tai palvelujen vapaata tarjontaa koskevan lain perusteella jostakin ETA-valtiosta käsin, on nykyisen lain vakuuttamisvelvollisuutta koskevan 15 §:n 1 momenttiin tehty tästä johtuvat viittausmuutokset.

Säännökset maahamme tilapäistä käyttöä varten tuodun moottoriajoneuvon liikennevakuutuksesta sisältyvät voimassa olevan lain 15 §:n 2 momenttiin. Liikennevakuutuksen tällaista ajoneuvoa varten antaa liikennevakuutuskeskus. Vakuutus ei kuitenkaan koske ajoneuvon omistajalle, haltijalle eikä kuljettajalle aiheutunutta henkilövahinkoa. Momentissa on lisäksi säännös siitä, että edellä tarkoitettu ajoneuvon omistaja on vapaa vakuuttamisvelvollisuudesta, jos liikennevakuutuskeskus on muutoin sitoutunut liikennevakuutuslain mukaan vastaamaan ajoneuvon aiheuttamasta liikennevahingosta. Käytännössä tämä sitoutuminen on tapahtunut edellä yleisperustelujen 1.1. jaksossa tarkoitetun vihreä kortti-järjestelmän puitteissa. Suomi on osallistunut järjestelmään sen perustamisesta lähtien.

Ehdotuksen mukaan momentissa mainittuja henkilöitä koskeva korvausoikeuden rajoitus poistetaan niiden liikennevahinkojen osalta, jotka sattuvat Suomessa. Näin ollen liikennevakuutuskeskuksen antama lainkohdassa tarkoitettu vakuutus kattaisi näissä tapauksissa myös kysymyksessä olevalle ajoneuvon omistajalle, haltijalle ja kuljettajalle aiheutuneet henkilövahingot. Säännöksellä toteutetaan yhtenäisyys Norjan ja Ruotsin vastaavien vakuutusten kanssa, jotka jo nyt sisältävät korvaussuojan henkilövahinkojen osalta. Pykälän 3 momentti vastaa sisällöltään nykyistä 3 momenttia. Asetuksella voitaisiin siten edelleenkin vastavuoroisesti säätää, että tietystä valtiosta olevan ajoneuvon liikennevakuutuksen perusteella korvataan tämän ajoneuvon omistajalle, haltijalle tai kuljettajalle Suomessa aiheutunut henkilövahinko.

16 §. Voimassa olevan lain 16 §:ssä säädetään siitä, että vakuuttamisvelvollisuutensa laiminlyönyt moottoriajoneuvon omistaja on velvollinen suorittamaan liikennevakuutusyhdistykselle hyvikkeen, joka vastaa enintään nelinkertaista tai, jos liikennevahinko on sattunut, enintään kymmenkertaista vakuutusmaksua.

Säännöksiä hyvikkeen perimisestä ehdotetaan laajennettaviksi koskemaan myös niitä tapauksia, joissa ajoneuvoa on liikennevakuutusyhtiölle etukäteen tehdystä seisonta-ajan ilmoituksesta huolimatta käytetty liikenteessä. Hyvikkeen määräisi ja perisi se liikennevakuutusyhtiö, josta vakuutus on otettu. Hyvike määrättäisiin koko ilmoitetulta seisonta-ajalta, jollei erityisen painavasta syystä muuta johdu. Tällainen syy olisi lähinnä se, että ajoneuvo on otettu käyttöön vasta seisonta-ajan loppupuolella ja että ajoneuvon omistaja voi lisäksi luotettavasti selvittää, ettei ajoneuvoa ole käytetty seisonta-aikana liikenteessä sitä aikaisemmin esimerkiksi omistajan ulkomailla oleskelun

vuoksi. Tällöin hyvikettä ei perittäisi ajalta, jolta ajo-neuvon käyttö on ollut estyneenä.

17 §. Pykälässä säädettäisiin liikennevakuutuskeskuksen tehtävistä. Ensimmäisen ja neljännen liikennevakuutusdirektiivin säännökset liikennevakuutustoimintaa harjoittavien vakuutusyritysten yhteiselimestä, joka toimii kansallisena toimistona ja kansallisena takuurahastona, edellyttävät liikennevakuutuskeskuksen tehtävien täsmentämistä lain tasoisilla säännöksillä.

Neljännen liikennevakuutusdirektiivin 6 artiklan mukaan jäsenvaltion, jossa palveluja tarjotaan, on vaadittava yritystä liittymään kansallisen toimistonsa ja kansallisen takuurahastonsa jäseneksi. Liikennevakuutusta harjoittavat yhtiöt joutuvat osallistumaan tämän vakuutuslajin yhteisiin kustannuksiin. Kun kotimaiset vakuutusyhtiöt liikennevakuutuslain perusteella jo kuuluvat liikennevakuutuskeskukseen, olisi tämä ulotettava koskemaan myös ulkomaisia ETA-vakuutusyhtiöitä, jotka tarjoavat Suomessa liikennevakuutuspalveluja.

Pykälän 2 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettu liikennevakuutusyhtiö on velvollinen suorittamaan liikennevakuutuskeskukselle maksun keskuksen toiminnasta aiheutuneiden kustannusten kattamiseksi. Neljännen liikennevakuutusdirektiivin 6 artiklasta johtuen 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi, että maksun vahvistamisperusteena voitaisiin vaihtoehtoisesti käyttää yhtiön täällä vakuuttamien riskien lukumäärää.

Pykälän *3 momentissa* on keskuksen vastuu liikennevahingoista epäselvissä tapauksissa säädetty ensisijaiseksi. Tämä koskisi kolmannen liikennevakuutusdirektiivin 4 artiklan mukaan tilanteita, jolloin liikennevakuutuskeskuksen ja korvausvastuussa olevan vakuutuksenantajan välille syntyy kiista siitä, kumman on suoritettava korvaus vahingonkärsineille. Säännöksen tarkoituksena on turvata vahingonkärsineen oikeus nopeaan korvauksensaantiin riippumatta siitä, ettei tiedettäisi, mikä vakuutuslaitos on vahingosta korvausvastuussa. Liikennevakuutuskeskuksella olisi säännöksen mukaan aina regressi - eli takautumisoikeus lopullisesti korvausvastuussa olevaa yhtiötä kohtaan.

Kun vakuutuspalvelujen suora tarjonta tulee mahdolliseksi, olisi pykälän 4 momentin mukaan myös ulkomaisen ETA- vakuutusyhtiön, joka ilman Suomessa olevaa toimipaikkaa, edustustoa tai edustajaa tarjoaa täällä liikennevakuutuspalveluja, kuuluttava liikennevakuutuskeskukseen.

17 a §. Pykälän 1 momentti sisältää nykyisen lain 17 §:n säännökset liikennevahinkolautakunnasta. Lautakunnan asettaa valtioneuvosto. Myös kesken toimikauden tapahtuvat jäsenten vaihdokset on jouduttu esittelemään valtioneuvostossa. Tämän käytännön muuttamiseksi joustavammaksi on 2 momentissa ehdotettu päätösvalta kesken toimikauden tapahtuvissa jäsenvaihdoksissa siirrettäväksi sosiaali- ja terveysministeriölle.

18 §. Nykyisin liikennevakuutuskeskuksen yhdistyskokouksen tehtävänä on vahvistaa liikennevakuutuksen vakuutusehdot, jotka ilmoitetaan sosiaali- ja terveysministeriölle tiedoksi. Kun ETA-sopimuksen johdosta ulkomaiset ETA-vakuutusyhtiöt voivat Suomessa tarjota vakuutuspalveluja, vakuutusehtojen yhdenmukaisuuden ja niiden valvonnan mahdollistamisen vuoksi pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan ministeriö vahvistaisi vakuutusehdot liikennevakuutuskeskuksen hakemuksesta.

Pykälän 1 momentista ehdotetaan poistettavaksi vakuutusmaksujen vahvistamista koskevan määräajan pituus, joka jäisi ministeriön harkintaan. Edelleen yhtiöiden vastuukyvyn ja saldon valvonta olisi ministeriön tehtävänä. Saldo tarkoittaa sitä ylijäämää, joka myöhempinä vuosina jaetaan takaisin vakuutuksenottajille vakuutusmaksujen alennusten muodossa, tai alijäämää, joka tasoitetaan seuraavien vuosien maksuissa. Valvonta ulottuisi ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden osalta vain massariskejä vakuuttaviin vakuutusyhtiöihin.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutusehtojen ja maksuperusteiden vahvistaminen ei koskisi kotimaisen tai ulkomaisen vakuutusyhtiön harjoittamaa suurten riskien vakuuttamista. Suurella riskillä tarkoitetaan vakuutuspalvelujen vapaasta tarjonnasta annettavaksi ehdotetun lain 6 §:ssä määriteltyjä riskejä. Sen sijaan massariskien osalta toiminta liikennevakuutuksessa säilyisi toistaiseksi entisellään. Ministeriö vahvistaisi massariskejä koskevien liikennevakuutusten maksuperustet, joissa otettaisiin myös huomioon eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon annetun lain ja liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain perusteella vakuutusyhtiöille ja liikennevakuutuskeskukselle syntyvät kustannukset.

Sekä massa- että suurriskien osalta ministe-

riö voisi kuitenkin antaa yleisiä määräyksiä vakuutusmaksujen laskennasta koskien muun muassa tariffiluokittelua ja bonusjärjestelyjä. Siten pystyttäisiin säilyttämään kuluttajan kannalta tärkeä tuotteiden vertailu ja koko liikennevakuutusalaa koskeva tilastoseuranta.

Vakuutusmaksujen laskuperusteita vahvistaessaan ministeriön olisi otettava huomioon myös kohtuullisuus. Maksut eivät saa olla vakuutettuun riskiin verrattuna kohtuuttomalla tasolla. Mahdollinen ylijäämä jaettaisiin myöhemmin takaisin vakuutuksenottajille maksujen tasauksina.

Neljännen liikennevakuutusdirektiivin säännöksiin perustuen ehdotetaan säädettäväksi, että ministeriö voisi tarvittaessa antaa määräyksiä vakuutusteknisen vastuuvelan laskemisesta, kattamisesta ja sijoittamisesta.

Tutkimuksia ja laskelmia koskeva säännös ehdotetaan siirrettäväksi pykälän 4 momenttiin.

18 a §. Vakuutustoimintaan sisältyy myös vahinkojen torjunta.

Nykyisin tämä liikenneturvallisuuden edistämiseen suoritettu maksuosuus on sisällytetty vakuutusmaksuihin. Kun suurriskien osalta vakuutusmaksujen vahvistamismenettely poistuu, ei sellainen ulkomainen vakuutusyhtiö, joka tarjoaa palvelujen vapaan tarjonnan perusteella Suomessa vakuutuksia, joutuisi omassa vakuutusmaksussaan ottamaan huomioon liikenneturvallisuusmaksun osuutta. Massariskejä koskeviin vakuutuksiin tämä maksuosuus voitaisiin sisällyttää. Edellä kerrotunlaisen vakuutusyhtiöitä eri tavoin kohtelevan tilanteen ehkäisemiseksi ehdotetaan pykälässä säädettäväksi liikenneturvallisuuden edistämiseen tarkoitettu maksu, jonka ministeriö määräisi erikseen. Maksuosuus määräytyisi markkamääränä tai prosenttiosuutena vakuutusmaksusta.

19 §. Nykyisin toimilupa liikennevakuutuksen harjoittamiseen voidaan myöntää vain kotimaiselle yhtiölle. ETA-sopimuksen johdosta ehdotetaan pykälässä säädettäväksi, että toimilupa voitaisiin antaa myös ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa olevalle edustustolle. Toimiluvan myöntäminen ei enää perustuisi tarveharkintaan, vaan yhtiölle tulisi myöntää toimilupa, jos yhtiö täyttäisi pykälässä mainittujen lakien edellytykset.

19 a §. Neljännen liikennevakuutusdirektiivin 6 artiklassa säädetään, että jäsenvaltion, jossa palveluja tarjotaan ulkomailta käsin ilman jäsenvaltiossa olevaa toimipaikkaa, on liikennevahinkojen selvittämistä ja korvausten maksamista varten vaadittava vakuutusyhtiöitä nimeämään edustaja eli korvausasiamies jäsenvaltioon. Korvausasiamies ei tarkoita sivutoimiston tai asioimiston avaamista eikä korvausasiamies ole myöskään tämän direktiivin 2 artiklan c kohdassa tarkoitettu toimipaikka. Korvausasiamiehen tehtävänä olisi liikennevahinkojen selvittely ja korvausten maksaminen. Korvausvaatimusten käsittelyä varten hänen tulee hankkia kaikki tarvittavat korvausvaatimuksiin liittyvät tiedot. Vakuutusyhtiön tulee antaa nimeämälleen korvausasiamiehelle riittävät valtuudet edustaa yhtiötä suhteessa vahingonkärsineisiin. Korvausasiamiehellä tulee myös olla valtuudet yhtiötä sitovalla tavalla järjestää korvausten maksaminen liikennevahingon kärsineille.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin korvausasiamiehen yleisistä kelpoisuusvaatimuksista. Pykälässä säädettäisiin sekä korvausasiamiehen henkilöön että hänen liiketoimintaansa liittyvistä edellytyksistä.

Yhtiön on ennen korvausasiamiehen toiminnan alkamista ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle pykälässä säädetyt tiedot.

21 §. Pykälässä on liikennevakuutusyhdistyksen nimi muutettu liikennevakuutuskeskukseksi. Pykälän asiasisältöön ei ole tehty muutoksia.

1.2. Laki eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon

3 §. Eräille liikennevahinkojen johdosta suoritettaville korvauksille on maksettava indeksikorotukset. Näiden korotusten rahoittamista varten on varattu tarpeellinen erä sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamissa liikennevakuutusmaksujen perusteissa. Jotta myös suurten riskien osalta turvataan se, että indeksikorotukset voidaan myös tulevaisuudessa rahoittaa jakojärjestelmän mukaan, ehdotetaan eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon annetun lain (875/71) 3 § muutettavaksi. Pykälän 1 momenttiin on tehty liikennevakuutusyhdistyksen ja tapaturmaviraston nimien muuttamisesta johtuvat korjaukset. Ehdotuksen mukaan ministeriö antaisi määräykset siitä, miten indeksikorotuksista vuosittain aiheutuvat kustannukset jaetaan vakuutusyhtiöiden ja liikennevakuutuskeskuksen kesken. Massariskien osalta säilytetään nykyinen käy-

täntö, jonka mukaan korotusten rahoittamista varten tarpeellinen erä otetaan huomioon ministeriön vahvistamissa maksuperusteissa.

1.3. Laki liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta

14 §. Voimassa olevan lain mukaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamissa liikennevakuutusmaksujen perusteissa otetaan huomioon myös tarpeellinen erä kuntoutusmenojen rahoittamista varten. Sen vuoksi, että esityksessä ehdotetan poistettavaksi liikennevakuutusmaksujen vahvistaminen suurten riskien osalta, ehdotetaan liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (629/91) 14 § kumottavaksi. Massariskien osalta tämä merkitsee sitä, että indeksikorotusten tavoin myös kuntoutuksesta aiheutuvien menojen rahoittamiseksi otetaan tarpeellinen erä huomioon ministeriön vahvistamissa maksuperusteissa.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan samanaikaisesti ETA-sopimuksen kanssa. Lain voimaantulo-ajankohdasta ehdotetaan voitavan säätää asetuksella.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

liikennevakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 26 päivänä kesäkuuta 1959 annetun liikennevakuutuslain (279/59) 2 §:n 1 kohta, sellaisena kuin se on 5 päivänä joulukuuta 1974 annetussa laissa (898/74),

muutetaan 5 §, 6 §:n 1 momentti, 9 §:n 1 momentti, 10 §, 11 §:n 1 momentti, 15 §, 16 §:n 1 momentti, 17—19 § ja 21 §,

sellaisina kuin niistä ovat 5 § muutettuna 22 päivänä maaliskuuta 1968 ja 31 päivänä toukokuuta 1974 annetuilla laeilla (167/68 ja 421/74), 6 §:n 1 momentti viimeksi mainitussa laissa, 9 §:n 1 momentti 2 päivänä huhtikuuta 1982 annetussa laissa (255/82), 10 § osittain muutettuna 23 päivänä heinäkuuta 1982 annetulla lailla (561/82), 15 § muutettuna mainitulla 22 päivänä maaliskuuta 1968 annetulla lailla ja 23 päivänä kesäkuuta 1977 annetulla lailla (499/77), 19 § 8 päivänä kesäkuuta 1964 annetussa laissa (310/64) ja 21 §:n 2 momentti 23 päivänä joulukuuta 1964 annetussa laissa (638/64), sekä

lisätään lain 1 §:ään uusi 2—5 momentti, 9 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 2 päivänä huhtikuuta 1982 annetulla lailla, uusi 3 momentti, 11 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, sekä lain 4 lukuun uusi 17 a, 18 a ja 19 a § seuraavasti:

1 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Sellaisen moottoriajoneuvon, jonka pysyvä kotipaikka on muualla kuin Suomessa, liikennevakuutuksen perusteella ei korvata tämän lain mukaan kuljettajan tai omistajan henkilövahinkoa, ellei 15 §:stä muuta johdu.

Tämän lain mukaan korvataan myös Suomessa liikennevakuutettavan moottoriajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä muualla Euroopan talousalueella aiheutunut liikennevahinko, jollei vahingon tapahtumamaassa voimassa oleva liikennevahingon korvaamista koskeva lainsäädäntö edellytä tätä parempaa vakuutusturvaa. Vastaavasti korvataan myös sellainen liikennevahinko, joka on sattunut läpikuljettavalla alueella välittömällä matkalla Euroopan talousalueen jäsenvaltiosta toiseen jäsenvaltioon.

Jos liikennevahingon on Suomessa aiheuttanut sellainen ajoneuvo, jonka pysyvä kotipaikka on muussa Euroopan talousalueen jäsenval-

tiossa, voidaan vahinko korvata tämän jäsenvaltion lain mukaan, jos sen edellyttämä vakuutusturva on Suomen lainsäädäntöä parempi.

Vastavuoroisuuden perusteella voidaan asetuksella säätää, että tietyssä valtiossa aiheutunut liikennevahinko korvataan tämän lain mukaan.

5 §

Vahinkoa ei korvata moottoriajoneuvon liikennevakuutuksesta, kun se on kohdistunut:

1) kuormauksen, kuorman purkamisen tai muun työsuorituksen kestäessä tämän moottoriajoneuvon ollessa liikkumattomana ajoneuvon omistajaan, kuljettajaan tai muuhun henkilöön, joka suorittaa tässä tarkoitettua työtä;

2) kuormauksen, kuorman purkamisen tai muun työsuorituksen kestäessä sen kohteena olevaan omaisuuteen taikka tähän toimintaan osalliseen toiseen moottoriajoneuvoon;

3) liikenneväylällä valvonnatta olleeseen muuhun eläimeen kuin poroon, ellei ajoneuvon omistaja, kuljettaja tai matkustaja ole tahallisesti tai tuottamuksellaan aiheuttanut vahinkoa; tai

4) tässä moottoriajoneuvossa olleeseen omaisuuteen taikka ajoneuvon omistajan tai kuljettajan muuhunkaan omaisuuteen; siitä korvataan kuitenkin matkustajan yllä tai mukana olleiden pukimien tai muiden henkilökohtaisten käyttöesineiden vahingoittuminen.

6 §

Liikennevahingon korvaus määrätään noudattaen vahingonkorvauslain (412/74) 5 luvun 2—5 §:n ja 7 luvun 3 §:n säännöksiä. Korvausta kivusta ja särystä ei kuitenkaan anneta, jos vamma on ollut vähäinen, eikä vahingonkorvauslain 5 luvun 5 §:ää sovelleta 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa.

— — — — — — — — — — — — — —

9 §

Omaisuuteen kohdistuneesta yhdestä liikennevahingosta tai välittömästi toinen toiseensa liittyvästä useammasta liikennevahingosta yhteensä suoritetaan korvausta enintään 20 000 000 markkaa kutakin vahingosta vastuussa olevaa liikennevakuutusta kohden.

— — — — — — — — — — — — — —

Tässä pykälässä säädettyä markkamäärää voidaan asetuksella muuttaa yleisessä hintatasossa tapahtunutta kehitystä vastaavasti.

10 §

Jos liikennevahingon sattuessa ajoneuvoa varten ei ollut säädettyä vakuutusta tai jos ei ole saatu selville, mikä ajoneuvo vahingon on aiheuttanut, vahingosta vastaa liikennevakuutuskeskus niin kuin se olisi myöntänyt liikennevakuutuksen. Tuntemattoman ajoneuvon aiheuttaman vahingon korvaa liikennevakuutuskeskus kuitenkin vain, jos se on henkilövahinko tai sen yhteydessä käsittää asianomaisen yllä tai mukana olleiden pukimien tai muiden henkilökohtaisten käyttöesineiden vahingoittumisen taikka on kohdistunut kavio- tai sorkkaeläimeen.

Jos vahinko on kohdistunut vakuuttamisvelvollisuutensa laiminlyöneeseen vahingon aiheuttaneen moottoriajoneuvon omistajaan, ei liikennevakuutuskeskus ole siitä vastuussa. Samoin keskus ei ole vastuussa vahingosta, jos vahinko on kohdistunut vahingon aiheuttaneen ajoneuvon kuljettajaan ja hän tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, ettei ajoneuvoa varten ollut säädettyä vakuutusta.

Jos joku tieliikenteessä tapahtuneen liikenneonnettomuuden johdosta on joutunut sellaiseen tilaan, että on välttämätöntä heti kuljettaa hänet saamaan hoitoa, on liikennevakuutuskeskus, jos kuljetukseen on käytetty moottoriajoneuvoa, velvollinen suorittamaan korvauksen kuljetuskustannuksista sekä kuljettamisesta johtuneesta moottoriajoneuvon ja vahingoittunutta kuljetuksen yhteydessä auttaneen henkilön vaatteiden vahingoittumisesta ja likaantumisesta. Tämä korvausvelvollisuus ei koske ajoneuvoa kuljetuksen aikana ehkä kohdannutta muuta vahinkoa.

11 §

Tämän lain mukainen korvauskanne on pantava vireille riita-asioista voimassa olevassa järjestyksessä asianomaista vakuutusyhtiötä vastaan kolmen vuoden kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin vahingonkärsinyt sai tiedon vahingosta ja siitä, mikä vakuutusyhtiö on vahingosta vastuussa. Laillinen tuomioistuin on sen paikkakunnan yleinen alioikeus, jonka alueella vahinko on sattunut tai jossa asianomaisella vakuutusyhtiöllä on Suomessa kotipaikka taikka jonka tuomiopiirissä vahingonkärsineellä on väestökirjalain (141/69) mukainen kotipaikka tai yhteisöllä on Suomessa kotipaikka.

Mitä 1 momentissa säädetään vakuutusyhtiön kotipaikasta, sovelletaan vastaavasti ulkomaisen vakuutusyhtiön edustuston sijaintipaikkaan Suomessa ja 19 a §:ssä tarkoitetussa tapauksessa korvausasiamiehen pysyvään kotitai toimipaikkaan Suomessa.

— — — — — — — — — — — — — — —

15 §

Liikenteessä käytettävää moottoriajoneuvoa varten tulee ajoneuvon omistajalla, ei kuitenkaan valtiolla, olla liikennevakuutus 19 tai 19 a §:ssä tarkoitetussa vakuutusyhtiössä, jolla on oikeus tällaisen vakuutusliikkeen harjoittamiseen Suomessa.

Maahan tilapäistä käyttöä varten tuodun moottoriajoneuvon omistajalle antaa liikennevakuutuskeskus siten rajoitetun liikennevakuutuksen, että hänellä ja ajoneuvon kuljettajalla on tämän liikennevakuutuksen perusteella oikeus saada korvausta henkilövahingostaan vain silloin, kun kysymyksessä on Suomessa aiheutunut liikennevahinko. Jos keskus muutoin on sitoutunut tämän lain mukaan vastaamaan sellaisen ajoneuvon aiheuttamasta liikennevahingosta, on sitoumuksessa tarkoitettu omistaja vapaa vakuuttamisvelvollisuudesta.

Vastavuoroisuuden perusteella voidaan asetuksella säätää, että 2 momentissa tarkoitettu ajoneuvon omistajan ja kuljettajan oikeus saada korvausta henkilövahingostaan koskee myös tietystä valtiosta olevan moottoriajoneuvon liikennevakuutusta.

16 §

Moottoriajoneuvon omistaja, jolla ei ole ollut liikennevakuutusta ajoneuvoa varten, vaikka hänellä olisi pitänyt se olla, on velvollinen laiminlyöntinsä ajalta suorittamaan liikennevakuutuskeskukselle sen kussakin tapauksessa erikseen määräämän enintään nelinkertaista tai, jos liikennevahinko on sattunut, enintään kymmenkertaista vakuutusmaksua vastaavan hyvikkeen. Omistajan on vastaavasti suoritettava liikennevakuutusyhtiölle sen määräämä hyvike, jos ajoneuvoa on yhtiölle etukäteen tehdyn kirjallisen ilmoituksen vastaisesti käytetty liikenteessä sinä aikana, jona ajoneuvo on ilmoitettu pidettävän poissa liikenteestä. Hyvike määrätään koko ilmoitetulta seisontaajalta, jollei erityisen painavasta syystä muuta johdu. Edellä tässä pykälässä tarkoitettu hyvike on täytäntöönpanokelpoinen ilman tuomiota tai päätöstä.

— — — — — — — — — — — — — — —

17 §

Liikennevakuutuskeskus toimii Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen liitteessä IX mainitun, moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavaa vakuutusta ja vakuuttamisvelvollisuuden voimaan saattamista koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin (72/166/ETY) 1 artiklassa ja sanotussa liitteessä mainitun, muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun direktiivin 73/239/ETY ja direktiivin 88/357/ETY muuttamisesta erityisesti moottoriajoneuvojen vastuuvakuutuksen osalta annetun neuvoston direktiivin (90/618/ETY) 6 artiklassa tarkoitettuna kansallisena toimistona ja kansallisena takuurahastona. Kaikkien liikennevakuutustoimintaa Suomessa harjoittavien vakuutusyhtiöiden on kuuluttava liikennevakuutuskeskukseen. Keskus voi myöntää vakuutuksia ja hoitaa korvaustointa siten kuin tässä laissa säädetään.

Liikennevakuutuskeskuksen tämän lain täytäntöönpanoon liittyvistä tehtävistä, sen hallinnosta ja vakuutusyhtiöiden velvollisuudesta ja oikeudesta osallistua yhtiön täällä saaman vakuutusmaksutulon mukaisessa suhteessa tai täällä vakuuttamien riskien lukumäärän mukaisessa suhteessa keskuksen menoihin ja tuloihin määrätään keskuksen säännöissä, jotka annetaan asetuksella sen jälkeen, kun keskus on saanut tilaisuuden tehdä siitä ehdotuksen.

Liikennevakuutuskeskus on ensisijaisessa vastuussa vakuuttamattoman, tuntemattoman sekä sellaisen moottoriajoneuvon Suomessa aiheuttamasta liikennevahingosta, jonka pysyvä kotipaikka on muualla kuin Suomessa. Jos vakuutuksenantaja lopulta todetaan korvausvelvolliseksi, keskuksella on oikeus saada tältä takaisin suorittamansa määrä.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään vakuutusyhtiön kuulumisesta liikennevakuutuskeskukseen ja osallistumisesta keskuksen menoihin ja tuloihin, sovelletaan vastaavasti vakuutuspalvelujen vapaasta tarjonnasta annetussa laissa (/) tarkoitettuun ulkomaiseen ETA-vakuutusyhtiöön, joka ulkomaisesta toimipaikasta käsin harjoittaa Suomessa liikennevakuutusta.

17 a §

Liikennevakuutuskeskuksessa on korvaustoimen yhtenäisyyden edistämiseksi liikennevahinkolautakunta. Lautakunnassa on puheenjoh-

taja ja neljä jäsentä, jotka valtioneuvosto määrää enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Heidän tulee olla perehtyneitä liikennevahinkoja koskeviin kysymyksiin. Puheenjohtajan ja yhden jäsenen tulee lisäksi olla lakimiehiä. Jäsenistä määrätään kaksi liikennevakuutuskeskuksen, yksi moottoriliikenteen keskusjärjestön ja yksi edustavimman liikenneturvallisuusjärjestön ehdotuksesta. Jäsentä koskevan ehdotuksen tulee sisältää kaksi ehdokasta.

Jos lautakunnan puheenjohtaja tai jäsen eroaa tai kuolee kesken toimikauden, sosiaali- ja terveysministeriö määrää saman viranomaisen tai järjestön ehdotuksesta, kuin puheenjohtaja tai jäsen on määrätty, hänen tilalleen jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden puheenjohtajan tai jäsenen.

18 §

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa liikennevakuutuskeskuksen hakemuksesta liikennevakuutuksessa noudatettavat vakuutusehdot. Lisäksi ministeriö vahvistaa vakuutusyhtiön hakemuksesta vakuutusmaksujen perusteet siten, että vakuutusmaksut vastuuvelan korkotuotolla lisättynä riittävät vakuutusyhtiön toiminnasta aiheutuviin menoihin ja ministeriön määräämässä laajuudessa yhtiön vastuukyvyn ylläpitämiseen sekä että mahdollinen ylitys tai alitus seuraavina vuosina tasoittuu.

Mitä 1 momentissa säädetään vakuutusehtojen ja maksuperusteiden vahvistamisesta, ei sovelleta vakuutuspalvelujen vapaasta tarjonnasta annetun lain 6 §:ssä tarkoitettuja suuria riskejä koskeviin liikennevakuutuksiin.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarvittaessa määräyksiä vakuutusmaksujen laskennassa noudatettavasta riskien luokittelusta, vahingottomien vuosien perusteella annettavien vakuutusmaksujen alennusten ja vahinkojen perusteella tapahtuvien vakuutusmaksujen korotusten määräämisestä sekä vakuutusteknisen vastuuvelan laskemisesta, kattamisesta ja katteen sijoittamisesta. Vakuutusmaksujen laskennassa on lisäksi otettava huomioon, että vakuutusmaksut ovat kohtuullisessa suhteessa vakuutuksista suoritettaviin kustannuksiin.

Vakuutusyhtiöiden tulee ministeriön määräämällä tavalla teettää tässä pykälässä säädettyjen tehtävien vaatimia tutkimuksia ja laskelmia.

18 a §

Sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä kohtuullisen maksun sellaisen toiminnan tukemiseen, jolla harkitaan olevan yleistä merkitystä liikenneturvallisuuden edistämiselle. Jokaisen 17 §:n 1 ja 4 momentissa tarkoitetun liikennevakuutustoimintaa Suomessa harjoittavan vakuutusyhtiön on tilitettävä ministeriön määräämä maksu liikennevakuutuskeskukselle, jonka on suoritettava maksu ministeriön määräämällä tavalla liikenneturvallisuuden edistämiseen.

19 §

Liikennevakuutusta voi harjoittaa, jollei muualla laissa toisin säädetä, ainoastaan sellainen vakuutusyhtiölaissa (1062/79) tai ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toiminnasta Suomessa annetussa laissa (635/89) tarkoitettu vakuutusyhtiö, jolla on siihen toimilupa.

19 a §

Jos vakuutuspalvelujen vapaasta tarjonnasta annetussa laissa tarkoitettu ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö aikoo harjoittaa Suomessa liikennevakuutusta ulkomaisesta toimipaikasta käsin, yhtiön on sen lisäksi, mitä sanotussa laissa säädetään, nimettävä tänne edustaja (*korvausasiamies*) huolehtimaan korvausvaatimusten käsittelyn ja korvausten maksamisen asianmukaisesta järjestämisestä. Korvausasiamies on valtuutettava edustamaan yhtiötä asioissa, jotka koskevat liikennevahinkojen korvaamista ja liikennevakuutusten voimassaoloa.

Korvausasiamiehellä on oltava Suomessa pysyvä koti- tai toimipaikka. Korvausasiamiehenä ei saa olla vajaavaltainen, konkurssissa oleva, eikä henkilö, joka on määrätty liiketoimintakieltoon.

Yhtiön on ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle korvausasiamiehen nimi ja osoite. Ilmoitukseen on liitettävä korvausasiamiehelle annettu valtakirja sekä selvitys siitä, että yhtiö on liittynyt liikennevakuutuskeskuksen jäseneksi.

21 §

Tämän lain säännökset liikennevahingosta vakuutusyhtiölle syntyvistä velvollisuuksista ja oikeuksista koskevat vastaavasti valtiota ja liikennevakuutuskeskusta.

Jos liikennevakuutuskeskus on suorittanut korvausta 10 §:n 3 momentin nojalla ja jos mainitussa momentissa tarkoitetulla vahingonkärsineellä on oikeus saada vastaava korvaus tämän lain mukaan liikennevahingosta vastuus-

sa olevalta vakuutusyhtiöltä tai valtiolta taikka muun lain nojalla sellaiselta korvausvelvolliselta, joka on aiheuttanut vahingon tahallaan tai törkeällä huolimattomuudella, siirtyy vahingonkärsineen mainittu oikeus liikennevakuutuskeskukselle.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tämä laki ei koske ennen lain voimaantuloa sattuneen liikennevahingon korvaamista.

Mitä muualla laissa säädetään liikennevakuutusyhdistyksestä, sovelletaan vastaavasti liikennevakuutuskeskukseen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki

eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon 17 päivänä joulukuuta 1971 annetun lain (875/71) 3 § seuraavasti:

3 §

Tämän lain mukaisen korotuksen on velvollinen suorittamaan peruskorvauksen maksamisesta vastuussa oleva vakuutusyhtiö, liikennevakuutuskeskus tai valtiokonttori.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa määräykset siitä, miten korotuksista vakuutusyhtiöille ja liikennevakuutuskeskukselle vuosittain aiheutuvat kulut jaetaan vakuutusyhtiöiden ja liikennevakuutuskeskuksen kesken niiden toiminnan laajuus huomioon ottaen.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki

liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain 14 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetun lain (626/91) 14 §.

2 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri *Jorma Huuhtanen*

Liite 1

1.

Laki

liikennevakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 26 päivänä kesäkuuta 1959 (279/59) annetun liikennevakuutuslain 2 §:n 1 kohta, sellaisena kuin se on 5 päivänä joulukuuta 1974 annetussa laissa (898/74),

muutetaan 5 §, 6 §:n 1 momentti, 9 §:n 1 momentti, 10 §, 11 §:n 1 momentti, 15 §, 16 §:n 1 momentti, 17—19 § ja 21 §,

sellaisina kuin niistä ovat 5 § muutettuna 22 päivänä maaliskuuta 1968 ja 31 päivänä toukokuuta 1974 annetuilla laeilla (167/68 ja 421/74), 6 §:n 1 momentti viimeksi mainitussa laissa, 9 §:n 1 momentti 2 päivänä huhtikuuta 1982 annetussa laissa (255/82), 10 § osittain muutettuna 23 päivänä heinäkuuta 1982 annetulla lailla (561/82), 15 § muutettuna mainitulla 22 päivänä maaliskuuta 1968 annetulla lailla ja 23 päivänä kesäkuuta 1977 annetulla lailla (499/77), 19 § 8 päivänä kesäkuuta 1964 annetussa laissa (310/64) ja 21 §:n 2 momentti 23 päivänä joulukuuta 1964 annetussa laissa (638/64), sekä

lisätään lain 1 §:ään uusi 2—5 momentti, 9 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 2 päivänä huhtikuuta 1982 annetulla lailla, uusi 3 momentti, 11 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, sekä lain 4 lukuun uusi 17 a, 18 a ja 19 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	1 §
— — —

Voimassa oleva laki

2 §

Moottoriajoneuvo ei ole tässä laissa tarkoitetussa liikenteessä:

1) kun se on kuormauksen tai kuorman purkamisen tai muun työsuorituksen kestäessä liikkumattomana ja vahinko on kohdistunut ajoneuvon omistajaan, kuljettajaan tai muuhun henkilöön, joka suorittaa tässä tarkoitettua työtä;

— — — — — — — — — — — — — — —

5 §

Moottoriajoneuvossa olleeseen omaisuuteen taikka ajoneuvon omistajan tai kuljettajan muuhunkaan omaisuuteen kohdistunutta liikennevahinkoa ei korvata tämän ajoneuvon liikennevakuutuksesta. Siitä korvataan kuitenkin matkustajan yllä tai mukana olleiden pukimien tai muiden henkilökohtaisten käyttöesineiden vahingoittuminen.

Vahinkoa, joka on kohdistunut liikenneväylällä valvonnatta olleeseen muuhun eläimeen kuin poroon, ei korvata liikennevakuutuksesta, ellei ajoneuvon omistaja, kuljettaja tai matkustaja ole tahallisesti tai tuottamuksellaan aiheuttanut vahinkoa.

6 §

Liikennevahingon korvaus määrätään noudattaen vahingonkorvauslain (412/74) 5 luvun 2—5 §:n ja 7 luvun 3 §:n säännöksiä, kuitenkin siten, että korvausta kivusta ja särystä ei anneta, *ellei ajoneuvon omistaja, kuljettaja tai matkustaja ole tahallisesti tai tuottamuksellaan aiheuttanut vahinkoa,* eikä myöskään, jos vam-

Ehdotus

sella säätää, että tietyssä valtiossa aiheutunut liikennevahinko korvataan tämän lain mukaan.

2 §

Moottoriajoneuvo ei ole tässä laissa tarkoitetussa liikenteessä:

(1 kohta kumotaan)

— — — — — — — — — — — — — — —

5 §

Vahinkoa ei korvata moottoriajoneuvon liikennevakuutuksesta, kun se on kohdistunut:

1) kuormauksen, kuorman purkamisen tai muun työsuorituksen kestäessä tämän moottoriajoneuvon ollessa liikkumattomana ajoneuvon omistajaan, kuljettajaan tai muuhun henkilöön, joka suorittaa tässä tarkoitettua työtä;

2) kuormauksen, kuorman purkamisen tai muun työsuorituksen kestäessä sen kohteena olevaan omaisuuteen taikka tähän toimintaan osalliseen toiseen moottoriajoneuvoon;

3) liikenneväylällä valvonnatta olleeseen muuhun eläimeen kuin poroon, ellei ajoneuvon omistaja, kuljettaja tai matkustaja ole tahallisesti tai tuottamuksellaan aiheuttanut vahinkoa; *tai*

4) tässä moottoriajoneuvossa olleeseen omaisuuteen taikka ajoneuvon omistajan tai kuljettajan muuhunkaan omaisuuteen; siitä korvataan kuitenkin matkustajan yllä tai mukana olleiden pukimien tai muiden henkilökohtaisten käyttöesineiden vahingoittuminen.

6 §

Liikennevahingon korvaus määrätään noudattaen vahingonkorvauslain (412/74) 5 luvun 2—5 §:n ja 7 luvun 3 §:n säännöksiä. Korvausta kivusta ja särystä ei *kuitenkaan* anneta, jos vamma on ollut vähäinen, *eikä* vahingonkorvauslain 5 luvun 5 §:ää sovelleta 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa.

Voimassa oleva laki

ma on ollut vähäinen. Vahingonkorvauslain 5 luvun 5 §:ää ei kuitenkaan sovelleta 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa.

— — — — — — — — — — — — — — —

9 §

Omaisuuteen kohdistuneesta yhdestä liikennevahingosta tai välittömästi toinen toiseensa liittyvästä useammasta liikennevahingosta yhteensä suoritetaan korvausta enintään 1 813 000 markkaa kutakin vahingosta vastuussa olevaa liikennevakuutusta kohden.

— — — — — — — — — — — — — — —

10 §

Jos liikennevahingon sattuessa ajoneuvoa varten ei ollut säädettyä vakuutusta tai jos ei ole saatu selville, mikä ajoneuvo vahingon on aiheuttanut, vastatkoon vahingosta liikennevakuutusyhdistys, *jonka jäseninä ovat kaikki liikennevakuutusyhtiöt,* niin kuin se olisi myöntänyt liikennevakuutuksen. Tuntemattoman ajoneuvon aiheuttaman vahingon korvaa liikennevakuutusyhdistys kuitenkin vain, jos se on henkilövahinko tai sen yhteydessä käsittää asianomaisen yllä tai mukana olleiden pukimien tai muiden henkilökohtaisten käyttöesineiden vahingoittumisen taikka on kohdistunut kavio- tai sorkkaeläimeen.

Jos vahinko on kohdistunut vakuuttamisvelvollisuutensa laiminlyöneeseen vahingon aiheuttaneen moottoriajoneuvon omistajaan, ei liikennevakuutusyhdistys ole siitä vastuussa. Sama olkoon laki, jos vahinko on kohdistunut vahingon aiheuttaneen ajoneuvon kuljettajaan ja hän tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, ettei ajoneuvoa varten ollut säädettyä vakuutusta.

Milloin joku tieliikenteessä tapahtuneen liikenneonnettomuuden johdosta on joutunut sellaiseen tilaan, että on välttämätöntä heti kuljettaa hänet saamaan hoitoa, on liikennevakuutusyhdistys, jos kuljetukseen on käytetty moottoriajoneuvoa, velvollinen suorittamaan korvauksen kuljetuskustannuksista sekä kuljettamisesta johtuneesta moottoriajoneuvon ja vahingoittunutta kuljetuksen yhteydessä auttaneen henkilön vaatteiden vahingoittumisesta ja likaantumisesta. Tämä korvausvelvollisuus ei

Ehdotus

— — — — — — — — — — — — — — —

9 §

Omaisuuteen kohdistuneesta yhdestä liikennevahingosta tai välittömästi toinen toiseensa liittyvästä useammasta liikennevahingosta yhteensä suoritetaan korvausta enintään *20 000 000* markkaa kutakin vahingosta vastuussa olevaa liikennevakuutusta kohden.

— — — — — — — — — — — — — — —

Tässä pykälässä säädettyä markkamäärää voidaan asetuksella muuttaa yleisessä hintatasossa tapahtunutta kehitystä vastaavasti.

10 §

Jos liikennevahingon sattuessa ajoneuvoa varten ei ollut säädettyä vakuutusta tai jos ei ole saatu selville, mikä ajoneuvo vahingon on aiheuttanut, vahingosta *vastaa liikennevakuutuskeskus* niin kuin se olisi myöntänyt liikennevakuutuksen. Tuntemattoman ajoneuvon aiheuttaman vahingon korvaa *liikennevakuutuskeskus* kuitenkin vain, jos se on henkilövahinko tai sen yhteydessä käsittää asianomaisen yllä tai mukana olleiden pukimien tai muiden henkilökohtaisten käyttöesineiden vahingoittumisen taikka on kohdistunut kavio- tai sorkkaeläimeen.

Jos vahinko on kohdistunut vakuuttamisvelvollisuutensa laiminlyöneeseen vahingon aiheuttaneen moottoriajoneuvon omistajaan, ei *liikennevakuutuskeskus* ole siitä vastuussa. *Samoin keskus ei ole vastuussa vahingosta, jos vahinko on kohdistunut vahingon aiheuttaneen ajoneuvon kuljettajaan ja hän tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, ettei ajoneuvoa varten ollut säädettyä vakuutusta.*

Jos joku tieliikenteessä tapahtuneen liikenneonnettomuuden johdosta on joutunut sellaiseen tilaan, että on välttämätöntä heti kuljettaa hänet saamaan hoitoa, on *liikennevakuutuskeskus*, jos kuljetukseen on käytetty moottoriajoneuvoa, velvollinen suorittamaan korvauksen kuljetuskustannuksista sekä kuljettamisesta johtuneesta moottoriajoneuvon ja vahingoittunutta kuljetuksen yhteydessä auttaneen henkilön vaatteiden vahingoittumisesta ja likaantumisesta. Tämä korvausvelvollisuus ei koske

Voimassa oleva laki

koske ajoneuvoa kuljetuksen aikana ehkä kohdannutta muuta vahinkoa.

11 §

Tämän lain mukainen korvauskanne on pantava vireille riita-asioista voimassa olevassa järjestyksessä asianomaista vakuutusyhtiötä vastaan kolmen vuoden kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin vahingonkärsinyt sai tiedon vahingosta ja siitä, mikä vakuutusyhtiö on vahingosta vastuussa. Laillinen tuomioistuin on sen paikkakunnan yleinen alioikeus, jossa vahinko on sattunut tai jossa asianomaisella vakuutusyhtiöllä on kotipaikka.

— — — — — — — — — — — — — —

15 §

Liikenteessä käytettävää moottoriajoneuvoa varten tulee ajoneuvon omistajalla, ei kuitenkaan valtiolla, olla liikennevakuutus niiden antamiseen toimiluvan saaneessa vakuutusyhtiössä.

Maahan tilapäistä käyttöä varten tuodun moottoriajoneuvon omistajalle antaa liikennevakuutusyhdistys siten rajoitetun liikennevakuutuksen, että se ei koske häntä itseään eikä ajoneuvon kuljettajaa, eikä hänellä eikä kuljettajalla henkilövahingonkaan johdosta ole oikeutta korvaukseen tästä liikennevakuutuksesta. Jos yhdistys muutoin on sitoutunut tämän lain mukaan vastaamaan sellaisen ajoneuvon aiheuttamasta liikennevahingosta, on sitoumuksessa tarkoitettu omistaja vapaa vakuuttamisvelvollisuudesta.

Vastavuoroisuuden perusteella voidaan asetuksella säätää, ettei 2 momentissa tarkoitettua rajoitusta ole sovellettava tietystä valtiosta olevan moottoriajoneuvon liikennevakuutukseen.

Ehdotus

ajoneuvoa kuljetuksen aikana ehkä kohdannutta muuta vahinkoa.

11 §

Tämän lain mukainen korvauskanne on pantava vireille riita-asioista voimassa olevassa järjestyksessä asianomaista vakuutusyhtiötä vastaan kolmen vuoden kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin vahingonkärsinyt sai tiedon vahingosta ja siitä, mikä vakuutusyhtiö on vahingosta vastuussa. Laillinen tuomioistuin on sen paikkakunnan yleinen alioikeus, *jonka alueella* vahinko on sattunut tai jossa asianomaisella vakuutusyhtiöllä on *Suomessa* kotipaikka *taikka jonka tuomiopiirissä vahingonkärsineellä on väestökirjalain (141/69) mukainen kotipaikka tai yhteisöllä on Suomessa kotipaikka.*

Mitä 1 momentissa säädetään vakuutusyhtiön kotipaikasta, sovelletaan vastaavasti ulkomaisen vakuutusyhtiön edustuston sijaintipaikkaan Suomessa ja 19 a §:ssä tarkoitetussa tapauksessa korvausasiamiehen pysyvään koti- tai toimipaikkaan Suomessa.

— — — — — — — — — — — — — —

15 §

Liikenteessä käytettävää moottoriajoneuvoa varten tulee ajoneuvon omistajalla, ei kuitenkaan valtiolla, olla liikennevakuutus *19 tai 19 a §:ssä tarkoitetussa vakuutusyhtiössä, jolla on oikeus tällaisen vakuutusliikkeen harjoittamiseen Suomessa.*

Maahan tilapäistä käyttöä varten tuodun moottoriajoneuvon omistajalle antaa *liikennevakuutuskeskus* siten rajoitetun liikennevakuutuksen, että *hänellä ja ajoneuvon kuljettajalla on tämän liikennevakuutuksen perusteella oikeus saada korvausta henkilövahingostaan vain silloin, kun kysymyksessä on Suomessa aiheutunut liikennevahinko.* Jos *keskus* muutoin on sitoutunut tämän lain mukaan vastaamaan sellaisen ajoneuvon aiheuttamasta liikennevahingosta, on sitoumuksessa tarkoitettu omistaja vapaa vakuuttamisvelvollisuudesta.

Vastavuoroisuuden perusteella voidaan asetuksella säätää, *että* 2 momentissa *tarkoitettu ajoneuvon omistajan ja kuljettajan oikeus saada korvausta henkilövahingostaan koskee myös tietystä valtiosta olevan moottoriajoneuvon liikennevakuutusta.*

Voimassa oleva laki

16 §

Moottoriajoneuvon omistaja, jolla ei ole ollut liikennevakuutusta ajoneuvoa varten, vaikka hänellä olisi pitänyt se olla, on velvollinen laiminlyöntinsä ajalta suorittamaan liikennevakuutusyhdistykselle sen kussakin tapauksessa erikseen määräämän enintään nelinkertaista tai, jos liikennevahinko on sattunut, enintään kymmenkertaista vakuutusmaksua vastaavan hyvikkeen. Hyvike on täytäntöönpanokelpoinen ilman tuomiota tai päätöstä.

17 §

Liikennevakuutusyhdistyksen tämän lain täytäntöönpanoon liittyvistä tehtävistä, sen hallinnosta ja vakuutusyhtiöiden velvollisuudesta ja oikeudesta osallistua vakuutusmaksutulojensa suhteessa yhdistyksen menoihin ja tuloihin määrätään liikennevakuutusyhdistyksen säännöissä, jotka annetaan asetuksella sen jälkeen, kun yhdistys on saanut tilaisuuden tehdä siitä ehdotuksen.

Ehdotus

16 §

Moottoriajoneuvon omistaja, jolla ei ole ollut liikennevakuutusta ajoneuvoa varten, vaikka hänellä olisi pitänyt se olla, on velvollinen laiminlyöntinsä ajalta suorittamaan *liikennevakuutuskeskukselle* sen kussakin tapauksessa erikseen määräämän enintään nelinkertaista tai, jos liikennevahinko on sattunut, enintään kymmenkertaista vakuutusmaksua vastaavan hyvikkeen. *Omistajan on vastaavasti suoritettava liikennevakuutusyhtiölle sen määräämä hyvike, jos ajoneuvoa on yhtiölle etukäteen tehdyn kirjallisen ilmoituksen vastaisesti käytetty liikenteessä sinä aikana, jona ajoneuvo on ilmoitettu pidettävän poissa liikenteestä. Hyvike määrätään koko ilmoitetulta seisonta-ajalta, jollei erityisen painavasta syystä muuta johdu. Edellä tässä pykälässä* tarkoitettu hyvike on täytäntöönpanokelpoinen ilman tuomiota tai päätöstä.

17 §

Liikennevakuutuskeskus toimii Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen liitteessä IX mainitun, moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavaa vakuutusta ja vakuuttamisvelvollisuuden voimaan saattamista koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin (72/166/ETY) 1 artiklassa ja sanotussa liitteessä mainitun, muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun direktiivin 73/239/ETY ja direktiivin 88/357/ETY muuttamisesta erityisesti moottoriajoneuvojen vastuuvakuutuksen osalta annetun neuvoston direktiivin (90/618/ETY) 6 artiklassa tarkoitettuna kansallisena toimistona ja kansallisena takuurahastona. Kaikkien liikennevakuutustoimintaa Suomessa harjoittavien vakuutusyhtiöiden on kuuluttava liikennevakuutuskeskukseen. Keskus voi myöntää vakuutuksia ja hoitaa korvaustointa siten kuin tässä laissa säädetään.

Liikennevakuutuskeskuksen tämän lain täytäntöönpanoon liittyvistä tehtävistä, sen hallinnosta ja vakuutusyhtiöiden velvollisuudesta ja oikeudesta osallistua *yhtiön täällä saaman vakuutusmaksutulon mukaisessa suhteessa tai täällä vakuuttamien riskien lukumäärän mukaisessa suhteessa keskuksen* menoihin ja tuloihin määrätään *keskuksen* säännöissä, jotka annetaan

Voimassa oleva laki

Ehdotus

asetuksella sen jälkeen, kun *keskus* on saanut tilaisuuden tehdä siitä ehdotuksen.

Liikennevakuutuskeskus on ensisijaisessa vastuussa vakuuttamattoman, tuntemattoman sekä sellaisen moottoriajoneuvon Suomessa aiheuttamasta liikennevahingosta, jonka pysyvä kotipaikka on muualla kuin Suomessa. Jos vakuutuksenantaja lopulta todetaan korvausvelvolliseksi, keskuksella on oikeus saada tältä takaisin suorittamansa määrä.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään vakuutusyhtiön kuulumisesta liikennevakuutuskeskukseen ja osallistumisesta keskuksen menoihin ja tuloihin, sovelletaan vastaavasti vakuutuspalvelujen vapaasta tarjonnasta annetussa laissa (/) tarkoitettuun ulkomaiseen ETA-vakuutusyhtiöön, joka ulkomaisesta toimipaikasta käsin harjoittaa Suomessa liikennevakuutusta.

17 §

— — — — — — — — — — — — — —

Liikennevakuutusyhdistyksessä on korvaustoimen yhtenäisyyden edistämiseksi liikennevahinkolautakunta. Lautakunnassa on puheenjohtaja ja neljä jäsentä, jotka valtioneuvosto määrää kauintaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Heidän tulee olla perehtyneitä liikennevahinkoja koskeviin kysymyksiin. Puheenjohtajan ja yhden jäsenen tulee lisäksi olla lakimiehiä. Jäsenistä määrätään kaksi liikennevakuutusyhdistyksen, yksi moottoriliikenteen keskusjärjestön ja yksi edustavimman liikenneturvallisuusjärjestön ehdotuksesta. Jäsentä koskevan ehdotuksen tulee sisältää kaksi ehdokasta

17 a §

Liikennevakuutuskeskuksessa on korvaustoimen yhtenäisyyden edistämiseksi liikennevahinkolautakunta. Lautakunnassa on puheenjohtaja ja neljä jäsentä, jotka valtioneuvosto määrää enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Heidän tulee olla perehtyneitä liikennevahinkoja koskeviin kysymyksiin. Puheenjohtajan ja yhden jäsenen tulee lisäksi olla lakimiehiä. Jäsenistä määrätään kaksi *liikennevakuutuskeskuksen*, yksi moottoriliikenteen keskusjärjestön ja yksi edustavimman liikenneturvallisuusjärjestön ehdotuksesta. Jäsentä koskevan ehdotuksen tulee sisältää kaksi ehdokasta.

Jos lautakunnan puheenjohtaja tai jäsen eroaa tai kuolee kesken toimikauden, sosiaali- ja terveysministeriö määrää saman viranomaisen tai järjestön ehdotuksesta, kuin puheenjohtaja tai jäsen on määrätty, hänen tilalleen jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden puheenjohtajan tai jäsenen.

18 §

Liikennevakuutusmaksujen perusteet vahvistaa sosiaaliministeriö määräajaksi, kauintaan kolmeksi vuodeksi siten, että maksu yleensä on suurempi niistä vakuutuksista, joista on jouduttu suorittamaan korvausta, kuin muista ja että vakuutusmaksut vakuutusrahaston korkotuotolla lisättyinä riittävät vakuutusyhtiön toiminnasta aiheutuviin menoihin ja sosiaaliministeriön määräämässä laajuudessa yhtiön vastuukyvyn vahvistamiseen. Sosiaaliministeriö voi myöskin määrätä vakuutusmaksuihin sisällytet-

18 §

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa liikennevakuutuskeskuksen hakemuksesta liikennevakuutuksessa noudatettavat vakuutusehdot. Lisäksi ministeriö vahvistaa *vakuutusyhtiön hakemuksesta* vakuutusmaksujen perusteet *siten, että* vakuutusmaksut vastuuvelan korkotuotolla lisättynä riittävät vakuutusyhtiön toiminnasta aiheutuviin menoihin ja *ministeriön* määräämässä laajuudessa yhtiön vastuukyvyn *ylläpitämiseen sekä että mahdollinen ylitys tai alitus seuraavina vuosina tasoittuu.*

Voimassa oleva laki

täväksi kohtuullisen määrän sellaisen toiminnan tukemiseen, jolla harkitaan olevan yleistä merkitystä liikenneturvallisuuden edistämiselle.

Jos vakuutusmaksut ovat osoittautuneet 1 momentissa säädettyä tarvetta suuremmiksi tai pienemmiksi, sosiaaliministeriön on määrättävä, jälkimmäisessä tapauksessa hakemuksesta, uudet perusteet siten, että ylityksen tai alituksen voidaan edellyttää tasoittuvan ministeriön määräämän ajan kuluessa.

Vakuutusyhtiöiden tulee, niin kuin sosiaaliministeriö määrää, teettää tässä pykälässä säädettyjen toimenpiteiden vaatimia tutkimuksia ja laskelmia.

19 §

Toimilupa liikennevakuutuksen harjoittamiseen saadaan antaa ainoastaan kotimaiselle vakuutusyhtiölle. Toimilupa voidaan myöntää vain, milloin sitä on yleisen edun, liikennevakuutustoiminnan terveen kehityksen tai muun erityisen syyn perusteella pidettävä tarpeellisena. Toimilupaan voidaan panna ehtoja ja se voidaan lakkauttaa, jollei vakuutusyhtiö niitä noudata.

Ehdotus

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään vakuutusehtojen ja maksuperusteiden vahvistamisesta, ei sovelleta vakuutuspalvelujen vapaasta tarjonnasta annetun lain 6 §:ssä tarkoitettuja suuria riskejä koskeviin liikennevakuutuksiin.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarvittaessa määräyksiä vakuutusmaksujen laskennassa noudatettavasta riskien luokittelusta, vahingottomien vuosien perusteella annettavien vakuutusmaksujen alennusten ja vahinkojen perusteella tapahtuvien vakuutusmaksujen korotusten määräämisestä sekä vakuutusteknisen vastuuvelan laskemisesta, kattamisesta ja katteen sijoittamisesta. Vakuutusmaksujen laskennassa on lisäksi otettava huomioon, että vakuutusmaksut ovat kohtuullisessa suhteessa vakuutuksista suoritettaviin kustannuksiin.

Vakuutusyhtiöiden tulee *ministeriön määräämällä tavalla* teettää tässä pykälässä säädettyjen *tehtävien* vaatimia tutkimuksia ja laskelmia.

18 a §

Sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä kohtuullisen maksun sellaisen toiminnan tukemiseen, jolla harkitaan olevan yleistä merkitystä liikenneturvallisuuden edistämiselle. Jokaisen 17 §:n 1 ja 4 momentissa tarkoitetun liikennevakuutustoimintaa Suomessa harjoittavan vakuutusyhtiön on tilitettävä ministeriön määräämä maksu liikennevakuutuskeskukselle, jonka on suoritettava maksu ministeriön määräämällä tavalla liikenneturvallisuuden edistämiseen.

19 §

Liikennevakuutusta voi harjoittaa, jollei muualla laissa toisin säädetä, ainostaan sellainen vakuutusyhtiölaissa (1062/79) tai ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toiminnasta Suomessa annetussa laissa (635/89) tarkoitettu vakuutusyhtiö, jolla on siihen toimilupa.

Voimassa oleva laki

21 §

Tämän lain säännökset liikennevahingosta vakuutusyhtiölle syntyvistä velvollisuuksista ja oikeuksista koskevat vastaavasti valtiota ja liikennevakuutusyhdistystä.

Jos liikennevakuutusyhdistys on suorittanut korvausta 10 §:n 3 momentin nojalla ja jos mainitussa momentissa tarkoitetulla vahingonkärsineellä on oikeus saada vastaava korvaus tämän lain mukaan liikennevahingosta vastuussa olevalta vakuutusyhtiöltä tai valtiolta taikka muun lain nojalla sellaiselta joka on aiheuttanut vahingon tahallaan tai törkeällä huolimattomuudella, siirtyy vahingonkärsineen mainittu oikeus liikennevakuutusyhdistykselle.

Ehdotus

19 a §

Jos vakuutuspalvelujen vapaasta tarjonnasta annetussa laissa tarkoitettu ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö aikoo harjoittaa Suomessa liikennevakuutusta ulkomaisesta toimipaikasta käsin, yhtiön on sen lisäksi, mitä sanotussa laissa on säädetty, nimettävä tänne edustaja (korvausasiamies) huolehtimaan korvausvaatimusten käsittelyn ja korvausten maksamisen asianmukaisesta järjestämisestä. Korvausasiamies on valtuutettava edustamaan yhtiötä asioissa, jotka koskevat liikennevahinkojen korvaamista ja liikennevakuutusten voimassaoloa.

Korvausasiamiehellä on oltava Suomessa pysyvä koti- tai toimipaikka. Korvausasiamiehenä ei saa olla vajaavaltainen, konkurssissa oleva, eikä henkilö, joka on määrätty liiketoimintakieltoon.

Yhtiön on ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle korvausasiamiehen nimi ja osoite. Ilmoitukseen on liitettävä korvausasiamiehelle annettu valtakirja sekä selvitys siitä, että yhtiö on liittynyt liikennevakuutuskeskuksen jäseneksi.

21 §

Tämän lain säännökset liikennevahingosta vakuutusyhtiölle syntyvistä velvollisuuksista ja oikeuksista koskevat vastaavasti valtiota ja *liikennevakuutuskeskusta*.

Jos *liikennevakuutuskeskus* on suorittanut korvausta 10 §:n 3 momentin nojalla ja jos mainitussa momentissa tarkoitetulla vahingonkärsineellä on oikeus saada vastaava korvaus tämän lain mukaan liikennevahingosta vastuussa olevalta vakuutusyhtiöltä tai valtiolta taikka muun lain nojalla sellaiselta korvausvelvolliselta, joka on aiheuttanut vahingon tahallaan tai törkeällä huolimattomuudella, siirtyy vahingonkärsineen mainittu oikeus *liikennevakuutuskeskukselle*.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tämä laki ei koske ennen lain voimaantuloa sattuneen liikennevahingon korvaamista.

Mitä muualla laissa säädetään liikennevakuutusyhdistyksestä, sovelletaan vastaavasti liikennevakuutuskeskukseen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki

eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon 17 päivänä joulukuuta 1971 annetun lain (875/71) 3 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 §

Tämän lain mukaisen korotuksen on velvollinen suorittamaan peruskorvauksen maksamisesta vastuussa oleva vakuutusyhtiö, liikennevakuutusyhdistys tai tapaturmavirasto.

Korotuksista vakuutusyhtiöille ja liikennevakuutusyhdistyksille vuosittain aiheutuvien menojen rahoittamista varten on tarpeellinen erä otettava sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti huomioon liikennevakuutuslaissa säädettyä vakuutusmaksua määrättäess. Sanottujen korotusten rahoittamiseen tarvittava vakuutusmaksujen osa jaetaan vakuutusyhtiöiden ja liikennevakuutusyhdistyksen kesken sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaan.

Ehdotus

3 §

Tämän lain mukaisen korotuksen on velvollinen suorittamaan peruskorvauksen maksamisesta vastuussa oleva vakuutusyhtiö, *liikennevakuutuskeskus* tai *valtiokonttori.*

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa määräykset siitä, miten korotuksista vakuutusyhtiöille ja liikennevakuutuskeskukselle vuosittain aiheutuvat kulut jaetaan vakuutusyhtiöiden ja liikennevakuutuskeskuksen kesken niiden toiminnan laajuus huomioon ottaen.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.